

informer

syyskuu 2008

sijoitusmarkkinat
kuukausikatsaus 8/2008

sivu 2

indicator

sivu 5

markkinakehitys

sivu 6

mikä reitti kannattaa valita?

sivu 7

rahastokehitys

sivu 8

sijoitusmarkkinat

kuukausikatsaus 8/2008

korkomarkkinat

Rahamarkkinat

Yhdysvaltain ja Euroopan keskuspankit pitivät ohjauskorkonsa ennallaan elokuussa. Lyhyet korot alenivat Euroopassa, kun markkinat ryhtyivät hinnoittelemaan talouskasvun hidastumista ja keskuspankin tulevia korkoliikkeitä. Markkinat hinnoittelevat yhtä koronnostoa USA:ssa tulevan 12 kuukauden aikana. Euroopassa koronnostoenusteet ovat alentuneet, mutta markkinat odottavat vielä korkojen nousevan. Lyhyiden korkosijoitusten vuosituottoarvio on 5,30 prosenttia.

Obligaatiot

Pitkät korot alenivat elokuussa. Heikot talousuutiset olivat laskun takana. Osake- ja luottomarkkinat ohjaavat valtion tuottotasoa selvästi. Valtion obligaatiomarkkinan tuottoennuste on 4,40 prosenttia seuraavalle vuodelle.

Riskipitoisten credit, high yield- ja kehittyvien markkinoiden lainojen tuottoerot levisivät edelleen epälikvidillä kesämarkkinalla.

osakemarkkinat

Kansainväliset pörssit

Elokuu oli vaihteeksi nousukuukausi osakemarkkinoilla. Eurooppa nousi 1,8 prosenttia, USA 7,5 prosenttia ja globaali indeksi 4,5 prosenttia (kaikki euroissa mitattuna). Suomen pörssi nousi 2,3 prosenttia.

Pörssikursseja on viime aikana ohjannut öljyn hinta ja dollari. Kun öljyn hinta on laskenut nopeasti samalla, kun dollari on vahvistunut, on tunnelma osakemarkkinoilla selvästi piristynyt. Rohkeimmat veikkaavat jo, että pohja on nähty ja että seuraavaksi kurssit lähtevät nousuun diskontaten tulevaa nousu-kautta. Varmaahan on, että osakkeet lähtevät nousuun jo selvästi ennen kuin makrodata paranee.

Huolimatta suuresta lyhyen aikavälin epävarmuudesta, osakkeet ovat mielestämme kuitenkin varsin edullisia. Kannattaa siis pysyä pitkän aikavälin strategiassa. Suurempi riski, kuin jäljellä oleva osakelasku, voi olla se, että jos nyt myy, jää pois huomattavasta arvonnoususta tulevien vuosien aikana.

Venäjä

Kit Fortis Investmentin Venäjän salkunhoitotiimi vastaa kysymyksiin Venäjän taloudestilasta ja tulevaisuudennäköymistä:

- Miten näette Venäjän talouden (ja osakkeiden) kehittyvän lähitulevaisuudessa?

Venäjän markkinat kokivat merkittävän iskun elokuun puolessa välissä. Markkinoita ajoi alas ulkomaalaisten osakemyynti, paikallisten sijoittajien seurattessa myöhemmin esimerkkiä. Pahiten kärsivät likvideimmät ja laajalti omistetut venäläiset osakkeet (Gazprom, Lukoil), pohjimmiltaan kalliit osakkeet (VTB), ja heikomman tarinan omaavien yritysten osakkeet (paikalliset teleyhtiöt). Negatiivisten uutisten virrasta huolimatta pitkän ajan näkemyksemme Venäjän osakemarkkinoista pysyy positiivisena. Uskomme Georgian konfliktin pysyvän paikallisena ja lyhytkestoisena ja että sillä on erittäin rajallinen vaikutus Venäjän talouteen ja osakemarkkinoihin. Makrotaloustasolla inflaatiopaine helpottunee yleisen talouskasvun vähäisen hidastumisen seurauksena. Tämänhetkiset riidat Georgiassa saavat todennäköisesti Kaspianmeren öljy- ja kaasutuottajat luopumaan sitoutumasta öljyn ja kaasun viennistä Georgian läpi. Erityisesti analyytikkomme uskovat, että konflikti voi osoittautua merkittäväksi takaiskuksi suunnitelmille rakentaa Nabucco-kaasuputki Kaukasian läpi tuomaan Kaspianmeren ja Keski-Aasian kaasua Eurooppaan. Mielestämme Venäjän öljy- ja kaasusektori todennäköisesti hyötyy Georgian epävakaisuudesta. Näkemyksemme Venäjän osakemarkkinoista on varovaisen positiivinen ja uskomme muutamassa kuukaudessa markkinoiden todennäköisesti elpyvän ja nousevan. On huomattava, että Venäjän osakearvostukset ovat historiallisesti alimmilla tasoillaan ja Venäjän talouden fundamentit ovat vakaat. Pääomien saaminen on hidastunut, mutta varannon marginaali on erittäin hyvä, koska konservatiivisen keskuspankkipolitiikan seurauksena Venäjän valuuttavaranto on merkittävästi kasvanut. Venäjän talouden kasvu johtuu lähes täysin kotimaisesta kysynnästä palkkojen ja käytettävissä olevien varojen kasvun ollessa erittäin voimakasta. Uskomme, että sijoittajilla on nyt lupaava mahdollisuus astua sisään Venäjän osakemarkkinoille historiallisen alhaisilla arvostuksilla. Itse asiassa viimeaikainen korjaus palautti osakkeet vuoden 2006 tasolle. Koko markkinan P/E (MICEX) on 17,52, tietoliikennesektorin P/E on 10,22 ja öljy- ja kaasu sektorin P/E on 6,96 (luvut perustuvat KIT Fortis Investmentin analyytikoiden laskelmiin).

- Mainitkaa kolme positiivista trendiä ja kolme suurta uhkaa/riskiä Venäjällä sijoittajille?

Venäjän osakemarkkinoilla on useita lyhyen ajan tuottoon vaikuttavia riskejä, kuten geopolitiittinen epävarmuus, heikentyvä globaali liiketoimintamentimentti, Yhdysvaltojen taantuma, öljyn hinnan vajoaminen ja kohoava inflaatio. Uskomme, että useimmat Venäjän talouteen yhdistetyt riskit ovat epäolennaisia. Venäjä voi kokea hidastuvaa kasvua, jos luottokriisi jatkuu eivätkä yritykset saa rahoitusta laajenemissuunnitelmiin. Mielestämme vaikutus on kuitenkin todennäköisesti vähäinen. Byrokraatia, korruptio ja valikoiva lakien tulkinta ja soveltaminen ovat kolme suurinta asiaa jotka myötävaikuttavat Venäjän kansainväliseen imago-ongelmaan ja sen vuoksi muuttuvat investointiesteeksi. Länsimaiset sijoittajat, etenkin ne, jotka eivät vielä ole sijoittaneet Venäjälle, muistavat myös huonot tapaukset, kuten "Yukos-tapauksen" ja vielä tuoreimmat ison luokan kiistat, kuten Royal Dutch Shellin ongelmat Sakhalin-2 energiaprojektissa tai TNK-BP:n taistelun Gazpromin kanssa Itä-Siperian Kovykta-kaasukentästä. Positiivisena asiana näemme sisäpoliittisen selkeyden ja ennustettavuuden. Dmitri Medvedev on osoittautunut käytännönläheiseksi, sijoittaja -ja business-ystävälliseksi ja maan makrotaloudellinen suunta vaikuttaa muuttumattomalta. Makrotilanne on erittäin houkutteleva: Venäjällä on vahva BKT:n kasvuvauhti, jota tukee vakaat energiahinnat, kontrolloitu inflaatio ja vahva valuutta. Uskomme myös sisäisten investointien ja kulutuksen jatkavan kasvua.

- Uskotteko poliittisten riskien kasvavan?

Meidän käsityksemme mukaan nykyinen kaikista yllä mainituista seikoista johtuva suuri poliittinen riski on lyhyen ajan ilmiö. Tämänhetkinen Venäjän osakemarkkinoiden sentimentti on varovaisen positiivinen ja uskomme muutamassa kuukaudessa markkinoiden todennäköisesti elpävän ja nousevan.

- Millaiseen sijoitusstrategiaan uskotte ja minkälaiset venäläiset osakkeet tulevat tuottamaan hyvin seuraavien 3-5 vuoden aikana?

Uskomme Venäjän talouden kasvavan jatkossa monipuolisesti eri sektoreiden voimalla ja riippuvuus raaka-aine sektoreista vähenee. Jatkuvan talouden kasvun pääasiallisina moottoreina ovat

sijoitukset kiinteään omaisuuteen, rakentamisen vahva kasvu ja tehdasteollisuuden elpyminen. Emme odota sisäisen likviditeetin ja luottamustilanteen radikaalisti parantuvan seuraavien 3-4 kuukauden aikana ja uskomme Venäjän talouden kasvavan pääasiallisesti ulkomaisen rahan voimalla. Suosittelemme syklisten (öljy & pankit) sektoreiden vaihtoa defensiivisiin (kulutus) sektoreihin. Ainoa syklisten yhtiöiden ryhmä, josta edelleen pidämme, on metalli -ja kaivostoimintaosakkeet - Novolipets Steel (NLMK) ja Magnitogorsk Iron & Steel (MMK) yhtiö. Pidämme enemmän pieniriskisistä, vakaata tuottoa tekevästä ja korkeaa tuottoa maksavista yhtiöistä, sekä osakkeista, joiden hinta on korjaantunut eniten ja jotka ovat fundamentaalisesti halvempia kuin niiden kehittyvien ja kehittyneiden markkinoiden vastikkeensa.

Suomen pörssi

Suomen pörssi nousi 2,3 prosenttia elokuussa. Vuoden alusta olemme edelleen 18 prosenttia miinuksella. Suomen pörssin vuoden 2008 velaton P/E-luku on noin 12. Täten suhteellinen arvostustaso korkoihin nähden on voimakkaan kurssilaskun jälkeen mielestämme varsin edullinen, vaikka ennusteet tälle ja ensi vuodelle olisivatkin 10-20% liian optimistiset. Suurin piirtein näin paljon on jo mielestämme diskontattu osakekursseihin, joissakin yksittäisissä osakkeissa jopa selvästikin enemmän. Kova kurssilasku nostaa myös ensi kevään osinkotuottoja merkittävästi, vaikka osingot tulisivatkin hieman alas.

salkkustrategia

Allokaatio

Allokaatiosalkuissa olemme elokuun alussa nostaneet osakepainon ylipainoon. Osakkeiden sisällä ylipainotamme suomalaisia ja yhdysvaltalaisia osakkeita suhteessa eurooppalaisiin. Strategia on toiminut hyvin sekä indeksituoton että valuuttakehityksen ansiosta.

Tämä julkaisu on markkinointiaineistoa. Aineistoon sisältyviä suosituksia ei ole laadittu sijoitustutkimuksen riippumattomuutta eikä sijoitustutkijoiden kaupankäyntirajoituksia koskevien säännösten mukaisesti.

VASTUUNRAJOITUS: Alfred Bergillä tarkoitetaan seuraavassa Alfred Berg Omaisuudenhoito Suomi Oy:tä ja Alfred Berg Rahastoyhtiö Oy:tä. Tätä markkinakatsausta luettaessa tulee ottaa huomioon, että esitetyt tiedot koskevat katsauksen kirjoittamisaikaan vallinnutta tilannetta ja että tiedot voivat / ovat voineet muuttua. Alfred Berg ei vastaa mistään välittömästä tai välillisestä tappiosta tai vahingosta, joka aiheutuu siitä, että asiakas on käyttänyt katsausta sijoituspäätöksensä perusteena. Tämän markkinakatsauksen informaatio perustuu Alfred Bergin luotettavina pitämiin lähteisiin. Alfred Berg ei voi kuitenkaan taata kyseisen tiedon oikeellisuutta eikä vastaa siitä, jos tietoja on jonkun ulkopuolisen tahon toimesta muutettu. Alfred Berg ei vastaa ulkopuolisten tahojen laatimien materiaalien tietosisällöstä. Rahastoosite on saatavissa Alfred Berg Rahastoyhtiö Oy:stä, Pohjoisesplanadi 37 A, 00100 Helsinki. Puhelin: (09) 2283 2600 Sähköposti: rahasto@alfredberg.fi Internet: www.alfredberg.

kuinka indicatoria käytetään?

Indicator antaa sijoittajille 12 kuukauden pörssimarkkina-arvion valikoiduilta Skandia-konsernin kanssa yhteistyötä tekevilta rahastonhoitajilta. Kysymme, miten heidän mielestään indeksi kehittyy seuraavan 12 kuukauden aikana.

Näkemykset eivät liity mihinkään tiettyyn rahastoon, vaan rahastonhoitajat ovat arvioinneet kutakin sektoria kokonaisuudessaan.

positiivinen valuuttakurssiarvio

Jos Indicator näyttää positiivista arviota joko Yhdysvaltain dollarille, Englannin punnalle tai jenille, se edustaa arviota euron arvon laskemisesta suhteessa kyseiseen valuuttaan, millä on positiivinen vaikutus ulkomaisista sijoituksista saataville tuotoille.

Esimerkki 1€ = 100 jeniä

Sijoittajana ostat japanilaisia osakkeita, jotka maksavat 100 jeniä. Oston jälkeen euron arvo alenee niin, että 1€ = 90 jeniä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvitset vain 90 jeniä ostaaksesi takaisin alkuperäisen eurosi. Sinulla on 100 jeniä, jotka jaettuna vaihtokurssilla 1€/90 jeniä antaakin sinulle 1,11 euroa.

Mikäli rahastonhoitaja arvioi japanilaisten osakekurssien olevan positiivisia, ja euron ja jenin suhteen olevan positiivinen, kokonaisarvio suomalaisille sijoittajille Japanin investointeihin on silloin positiivinen. Tämä johtuu siitä, että positiivinen kurssiarvio lisää sijoittajan tuottoja osakemarkkinoilla.

negatiivinen valuuttakurssiarvio

Jos Indicator näyttää negatiivisen arvion joko Yhdysvaltain dollarille, Englannin punnalle tai jenille, se tarkoittaa näkemystä, että euron arvo nousee suhteessa kyseiseen valuuttaan, mikä vaikuttaa negatiivisesti ulkomaisesta sijoituksesta saatavaan tuottoon.

Esimerkki 1€ = 100 jeniä

Sijoittajana ostat japanilaisia osakkeita, jotka maksavat 100 jeniä. Oston jälkeen euron arvo nousee niin, että 1€ = 110 jeniä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvitset 110 jeniä ostaaksesi takaisin alun perin sijoittamasi euron. Sinulla on 100 jeniä, joka jaettuna vaihtokurssilla 1€/110 jeniä antaa sinulle 0,91 euroa.

Jos rahastonhoitajan arvio japanilaisista osakemarkkinoista on positiivinen, mutta sen arvio euron ja jenin suhteesta on negatiivinen, silloin Suomesta tulevan sijoittajan kannattaa olla varovainen harkitessaan sijoittamista Japanin markkinoihin. Tämä johtuu siitä, että kurssivaihteluilla voi olla haitallinen vaikutus positiivisiin osaketuottoihin.

kategoriat:

Pörssiosakkeet - rahastonhoitajan antama arvio pörssikursseille ei ota huomioon valuuttakurssimuutoksien vaikutusta markkinoihin. Esimerkiksi jos rahastonhoitaja uskoo Yhdysvaltojen näkymän olevan positiivinen, mutta katsoo euron olevan uhka sijoittajille, arvio Yhdysvaltojen markkinoista on positiivinen.

Arvio kustakin osakemarkkinasta liittyy tiettyyn indeksiin euroiksi muunnettuna.

Joukkovelkakirjalainat - arvio kustakin joukkovelkakirjalainamarkkinasta liittyy tiettyyn indeksiin euroiksi muunnettuna.

Valuutat - valuuttakurssiarvio antaa arvion euroissa sijoittaville.

arviot perustuvat alla oleviin yleisohjeisiin

▲ Positiivinen arvio

rahastonhoitaja uskoo, että vertailuindeksi nousee yli 5 prosenttia vuoden kuluessa.

□ Neutraali arvio

rahastonhoitaja uskoo, että vertailuindeksi liikkuu joko positiivisesti tai negatiivisesti 0% ja 5% välisellä alueella.

● Negatiivinen arvio

rahastonhoitaja uskoo, että vertailuindeksi laskee yli 5% vuoden kuluessa.

indicator

Rahastonhoitajien näkemykset eivät ole rahastokohtaisia vaan koskevat koko sektoria.

	Osakkeet										Joukkovelkakirjalainat		Valuutat		
	Iso-Britannia	Pohjoismaat	USA	Suomi	Eurooppa	Japani	Tyynenmeren alue (ei Japani)	Kehittyvät markkinat	Teknologia	Eurooppalainen	Kansainvälinen	Euro/£	Euro/\$	Euro/Yen	
Alfred Berg	●	▲	▲	▲	●	□	□	□	▲	●	-	□	▲	▲	
AXA Framlington	□	-	▲	-	□	□↓	▲	▲↓	-	-	□	□	□↑	□↑	
Baring	▲	-	□	-	●	□	□	□	▲↑	●	-	□	▲	▲	
BlackRock	□	-	▲	-	▲	▲	□	▲	□	□	□	-	-	-	
Evli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fidelity	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Glitnir	□↑	●↓	▲	●	□↑	●↓	□↑	□	-	▲↑	▲	-	▲	-	
Gartmore	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ING	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
INVECO	□	□	▲	□	□	▲	▲↑	▲	▲↑	-	-	□	□	□	
JPMorgan	▲↑	□	▲	□	●	□↓	□	●	□	▲	▲	□	□	□	
OP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Schroders	□	-	▲	-	□	□	□	▲	-	-	□	-	-	-	
SEB Gyllenberg	●	●	□↑	●	●	●	●	●	□↓	▲	□↑	□↓	●↓	□↓	
Ålandsbanken	-	●	▲	●	●	●	-	▲	-	□	-	-	▲	-	
YHTEENVETO	□	●↓	▲	●↓	●	□↓	□	▲	□	▲	□	□	▲↑	□	

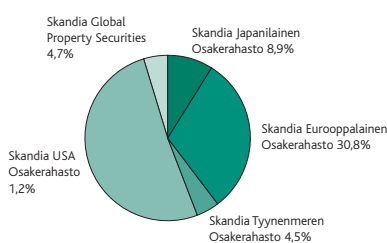
vertailuindeksit

Osakkeet	
Maailma	MSCI World
Pohjoismaat	MSCI Nordic Countries
USA	MSCI USA
Suomi	OMX Helsinki CAP
Eurooppa	MSCI Europe
Japani	MSCI Japan
Tyynenmeren alue (ei Japani)	MSCI AC ASIA ex Japan
Kehittyvät markkinat	MSCI EM
Teknologia	NASDAQ

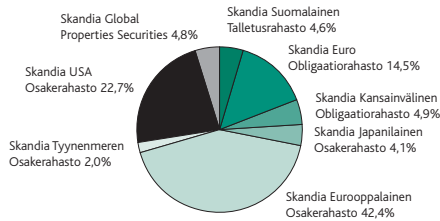
Joukkovelkakirjalainat	
Eurooppalainen	Citi EuroBIG Index
Kansainvälinen	Citi WGBI

portfolios rahastot

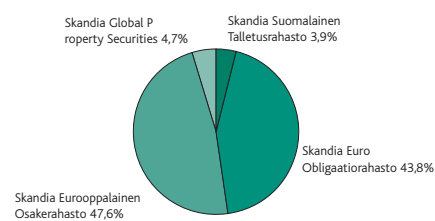
Sijoitusten jakauma rahastoittain 29/08/2008

Skandia Aggressiivinen Portfolio

Skandia Tasapainoinen Portfolio

Skandia Varovainen Portfolio

Lähde: Skandia

muutoksia rahastovalikoimassa 7/2008

nimenmuutos

Vanha rahasto	Uusi rahasto	Rahastokategoria	Muutospäivä
Skandia Fidelity Managed International	Skandia Fidelity Global Focus	Self Select	18.8.2008

markkinakehitys (%)

Joukkovelkakirjalainat

	1 kk	6 kk	1 vuosi	3 vuotta	5 vuotta	7 vuotta	3 vuotta (p.a.)	5 vuotta (p.a.)	7 vuotta (p.a.)
Citi EuroBIG Index- all maturities TR	1.15	-0.51	3.17	3.4	18.43	35.64	1.12	3.44	4.46
Citi World Government Bond Index- all maturities TR in EU	3.88	0.13	1.69	-2.4	2.97	3.11	-0.81	0.59	0.44

Osakkeet

MSCI AC ASIA PACIFIC ex JAPAN TR in EU	-0.53	-15.64	-21.97	24.84	73.97	83.55	7.68	11.71	9.07
MSCI EM (EMERGING MARKETS) TR in EU	-2.46	-14.25	-16.73	40.89	114.26	133.69	12.1	16.46	12.91
MSCI EUROPE ex UK TR in EU	1.49	-7.51	-19.88	13.77	58.68	19.89	4.4	9.67	2.63
MSCI JAPAN TR in EU	1.79	-5.95	-22.03	-8.09	11	-16.81	-2.77	2.11	-2.6
MSCI NORDIC COUNTRIES TR in EU	0.86	-10.25	-21.87	22.63	80.77	53.38	7.04	12.57	6.31
MSCI THE WORLD INDEX TR in EU	4.52	-3.37	-18.57	-0.52	21.26	-7.85	-0.17	3.93	-1.16
MSCI USA TR in EU	7.4	0.55	-17.66	-7.71	2.52	-23.3	-2.64	0.5	-3.72
Nasdaq Composite TR in EU	7.22	7.8	-15.09	-6.57	0.24	-15.92	-2.24	0.05	-2.45

Lähde: Financial Express, kehitys euroissa, 29/08/2008 asti, myyntihinta verrattuna myyntihintaan, bruttotulo uudelleen sijoitettuna. Aiempi kehitys ei ole tae tulevasta kehityksestä.

Financial Express sekä Skandia konserni ovat kaikin tavoin yrittäneet varmistaa yllä olevien tietojen oikeellisuuden. Kumpikaan ei kuitenkaan ota vastuuta sijoittajan sijoituspäätöksestä eikä päätöksestä mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista tappioista.

mikä reitti kannattaa valita?

Rahastonhoitajien ja rahastojen valinta sekä valintojen hienosäätö vuosien kuluessa vaatii aikaa, tietoa ja taitoa. Rahastonhoitajat täytyy valita ja heidän toimintaansa seurata ja arvioida, jotta voidaan varmistua, että heidän toimintansa on huippuluokkaa - tarvittaessa rahastonhoitaja vaihdetaan, jos odotukset eivät täyty.

Mikäli haluat, että hoidamme nämä tehtävät puolestasi, tarjoamme sinulle asiantuntijapalvelunamme "rahastonhoitajien hallinnointi-palvelua", jonka olemme rakentaneet yhdessä sisaryrityksemme, Skandia Investment Managementin kanssa sen erityisosaamista hyödyntäen.

Jos vaihtoehtoisesti haluat valita rahastot ja rahastonhoitajat itse, tarjoamme sinulle Self Select -rahastoja. Self Select -valikoimassa on runsaasti rahastoja eri arvopaperiluokista, maantieteellisistä sektoreista ja johtavilta rahastonhoitajilta.

MultiManager

riippumattomien rahastonhoitajien erityisosaamisen hyödyntämistä

Skandia Investment Management

- Skandia huolehtii rahastonhoitajien hallinnoinnista.
- Skandia valitsee ja arvioi rahastonhoitajat ja vaihtaa niitä tarvittaessa.
- Skandia yhdistelee osaamista sektoreittain.

Managed Investment Solutions

Asiakas valitsee rahastot, joihin sijoittaa. Skandia päättää rahastojen sijoitusten jakauman.

Asset Allocator -rahastot

Asiakas valitsee sijoitusten jakauman valitsemalla sopivat Asset Allocator -rahastot. Skandia valitsee rahastonhoitajat.

Self Select

- Skandia tarjoaa asiakkaan ulottuville noin 70 kotimaista ja kansainvälistä rahastoa.
- Valikoima kattaa erilaisia omaisuuslajeja, maantieteellisiä sektoreita ja johtavia rahastonhoitajia.
- Asiakas valitsee itse rahastot, joihin sijoittaa.

mitä ikinä tarvitsetkin, rahastovalikoimamme on suunniteltu tarjoamaan sinulle paras mahdollinen ratkaisu

Rahastokehitys (%) 29.08.2008 asti

	Kokonaistuotto							Keskimääräinen vuosituotto			Aloituspäivä	Vuotuinen hallinnointikulu*	Riskiluokitus
	1 kk	6 kk	1 vuosi	3 vuotta	5 vuotta	7 vuotta	Aloituspäivästä lähtien	3 vuotta (p.a.)	5 vuotta (p.a.)	7 vuotta (p.a.)			
■ skandia investment management													
Skandia Aggressiivinen Portfolio	2.78	-9.91	-23.22	-12.81	-0.19	-28.60	25.45	-4.47	-0.04	-4.70	18.10.1995	1.60%	4
Skandia Tasapainoinen Portfolio	1.36	-8.66	-18.29	-6.08	11.71	-7.40	59.93	-2.07	2.24	-1.09	18.10.1995	1.40%	3
Skandia Varovainen Portfolio	0.07	-7.81	-13.72	-2.14	14.10	7.90	60.70	-0.72	2.67	1.09	18.10.1995	1.25%	2
Skandia Euro Obligaatorahasto	0.73	-3.37	-3.55	-6.62	0.24	7.95	48.51	-2.26	0.05	1.10	18.10.1995	1.00%	2
Skandia Global Real Estate Securities	1.28	-13.74	-28.22				-20.90				19.12.2005	1.50%	2
Skandia Suomalainen Talletusrahasto	0.19	1.24	2.51	5.51	7.42	11.30	26.46	1.80	1.44	1.54	18.10.1995	0.00%	1
Skandia European Equity Blend	-0.20	-13.14	-24.55				0.50				24.10.2005	1.50%	4
Skandia Far East Equity Blend	-0.96	-16.58	-17.49				13.20				24.10.2005	1.50%	4
Skandia Global Fixed Interest Blend	2.05	-1.65	-7.25				-10.40				24.10.2005	1.25%	2
Skandia Japanese Equity Blend	-2.19	-12.76	-27.25				-33.00				24.10.2005	1.50%	5
Skandia US Equity Blend	6.24	-4.33	-20.14				-18.30				24.10.2005	1.50%	4
■ self select													
KORKORAHASTOT													
Skandia Aktia Likvida	0.25	1.00	1.15	4.18	5.38	8.61	20.04	1.37	1.05	1.19	14.10.1996	0.50%	1
Skandia BlackRock GF Global High Yield Bond (Euro)	0.28	0.66	-1.57	1.92			6.30	0.64			18.10.2004	1.35%	2
Skandia Gartmore SICAV Sterling Corporate Bond	-1.24	-6.02	-17.43				-20.40				18.12.2006	1.00%	2
Skandia SEB Gyllenberg Euro Bond	1.59	-0.50	1.72	-1.17	8.78	19.49	40.67	-0.39	1.70	2.58	24.10.1996	0.70%	2
Skandia SEB Gyllenberg Money Manager	0.34	1.59	2.55	5.78	7.45	11.00	21.82	1.89	1.45	1.50	24.10.1996	0.40%	1
Skandia Ålandsbanken Euro Bond	0.53	0.73	0.98	4.02	8.55	15.97	23.07	1.32	1.65	2.14	14.06.1999	0.69%	1
OSAKERAHASTOT AASIA LUKUUNOTTAMATTA JAPANIA													
Skandia Baring Eastern	-2.59	-23.58	-31.81	29.05	60.89	69.63	31.81	8.87	9.98	7.84	16.10.2000	1.50%	5
Skandia Fidelity Funds South East Asia	-2.06	-21.95	-29.76	37.33	74.82	72.75	13.08	11.15	11.82	8.12	15.04.1997	1.50%	4
Skandia INVECO PERPETUAL Hong Kong & China	-1.94	-19.73	-29.01	40.36	79.51		127.80	11.96	12.41		01.10.2002	1.50%	4
Skandia Schroder ISF Asian Equity Alpha	-3.34	-21.54	-25.93	13.31			38.80	4.25			22.10.2004	1.50%	4
OSAKERAHASTOT ERIKOISSEKTORIT													
Skandia AXA Framlington Biotech	4.08	13.12	-2.86	-8.11	0.99		-38.80	-2.78	0.20		03.12.2001	1.75%	5
Skandia AXA Framlington Financial	0.17	-20.34	-36.43	-27.40	-6.25	-27.90	-31.33	-10.13	-1.28	-4.57	01.05.2001	1.50%	5
Skandia AXA Framlington Health	5.72	3.12	-13.08	-18.72	-8.06	-35.73	83.44	-6.68	-1.67	-6.12	24.03.1999	1.50%	5
Skandia BlackRock Gold & General	-8.23	-30.25	-4.50	67.77			71.80	18.82			27.02.2004	1.75%	5
Skandia Carnegie Medical	4.92	0.31	-11.06	-5.22			-1.90	-1.77			04.05.2004	1.70%	5
Skandia Henderson Industries of the Future	6.51	-3.35	-15.02	6.68	18.91	-20.07	-19.26	2.18	3.53	-3.15	24.03.1999	1.50%	5
Skandia INVECO Global Leisure	8.52	-13.28	-29.36	-20.96	-14.24		-22.30	-7.54	-3.03		15.10.2001	1.50%	5
Skandia Schroder Medical Discovery	6.41	-0.75	-11.35	-8.56	-3.73		-7.10	-2.94	-0.76		01.10.2002	1.50%	5
OSAKERAHASTOT EUROOPPA													
Skandia ABN AMRO Europe Equity	-0.12						-15.10				19/05/2008	1.50%	4
Skandia Baring Europe Select	0.35	-10.45	-21.09	19.72	105.48	80.95	154.10	6.18	15.49	8.84	15.04.1997	1.50%	4
Skandia BlackRock GF Euro Markets	-0.98	-7.48	-17.00	12.84	47.43	13.82	56.72	4.11	8.07	1.87	24.03.1999	1.50%	4
Skandia Fidelity European	0.29	-8.02	-14.92	9.03	69.95		105.30	2.92	11.19		01.10.2002	1.50%	4
Skandia Gartmore SICAV Eurobloc	2.30	-5.85	-18.45	6.34			15.80	2.07			24.03.2005	1.50%	4
Skandia INVECO Pan European Equity	1.53	-12.01	-24.50	1.89	41.97	-10.11	-13.32	0.63	7.26	-1.51	24.03.1999	1.50%	4
Skandia INVECO Pan European Small Cap Equity	-0.89	-15.37	-31.12	2.16	65.74	12.49	-7.37	0.72	10.63	1.70	24.03.1999	1.50%	4
Skandia M&G European Index Tracker	0.18	-11.80	-20.55	9.74	44.57		69.00	3.15	7.65		01.10.2002	0.50%	4
Skandia Schroder ISF European Equity Alpha	-0.64	-9.50	-20.08	1.73			23.80	0.57			22.10.2004	1.50%	4
Skandia Ålandsbanken Europe Value	2.87	-9.49	-16.75	8.33	49.56		18.30	2.70	8.38		01.02.2002	1.58%	4
OSAKERAHASTOT JAPANI													
Skandia BlackRock GF Japan	-3.18	-15.66	-29.95	-31.34	-23.86	-42.36	-69.26	-11.78	-5.31	-7.57	02.05.2000	1.50%	4
Skandia BlackRock GF Japan Opportunities	-1.65	-13.12	-36.12	-48.84			-40.40	-20.02			12.11.2004	1.75%	4
Skandia Gartmore Japan Opportunities	-3.67	-10.76	-25.09	-16.78	-5.55	-36.94	-62.54	-5.94	-1.13	-6.37	16.10.2000	1.50%	4
OSAKERAHASTOT KEHITTYVÄT MARKKINAT													
Skandia Alfred Berg Ryssland	-9.35	-21.09	-17.74				-14.70				07.04.2006	2.50%	5
Skandia Baring Eastern Europe	-7.75	-17.68	-14.89	37.48	150.59	296.77	535.26	11.19	20.17	21.76	15.04.1997	1.50%	5
Skandia BlackRock GF Emerging Europe	-6.53	-17.99	-19.66	32.67	170.81	310.34	180.80	9.88	22.05	22.35	16.10.2000	2.00%	5
Skandia BlackRock GF Emerging Markets	-0.75	-18.44	-17.10	32.34	94.40	86.06	34.07	9.79	14.22	9.27	15.04.1997	1.50%	5
Skandia FIM Brazil	-3.80	-14.10	-1.58	101.58			130.20	26.32			23.05.2005	3.30%	5
Skandia FIM Emerging Europe	-6.64	-16.22	-23.86	21.58			42.00	6.73			23.05.2005	3.30%	5
Skandia FIM India	0.25	-28.86	-23.37	31.36			60.00	9.52			23.05.2005	3.30%	5
Skandia FIM Russia	-11.45	-23.76	-22.93	17.17	106.99	356.25	420.81	5.43	15.66	24.21	01.05.2001	3.30%	5
Skandia Gartmore Emerging Markets Opportunities	-2.67	-18.91	-18.23	40.70	104.82	124.89	51.49	12.05	15.42	12.27	02.05.2000	1.50%	5
Skandia JPM Emerging Markets	0.00	-17.27	-14.42	36.41	123.27		173.50	10.90	17.43		01.10.2002	1.50%	5
Skandia JPM New Europe	-4.20	-20.29	-10.46	49.12			112.20	14.25			18.10.2004	1.50%	5

Riskiluokitus 1 = Hyvin matala riski 2 = Matala riski 3 = Keskimääräinen riski 4 = Korkea riski 5 = Hyvin korkea riski
 Rahastojen kehitystiedot ovat saatavilla myös Internetistä, www.skandia.fi

Rahastokehitys (%) 29.08.2008 asti

	Kokonaistuotto							Keskimääräinen vuosituotto			Aloituspäivä	Vuotuinen hallinnointikulu*	Riskiluokitus
	1 kk	6 kk	1 vuosi	3 vuotta	5 vuotta	7 vuotta	Aloituspäivästä lähtien	3 vuotta (p.a.)	5 vuotta (p.a.)	7 vuotta (p.a.)			
self select jatkuu													
OSAKERAHASTOT MAAILMA													
Skandia AXA Framlington Global Opportunities	-1.11	-12.63	-18.09				-10.80				30.09.2005	1.50%	4
Skandia Baring Global Growth	1.14	-10.91	-14.90	-2.85	8.83	-18.34	-20.87	-0.96	1.71	-2.85	06.05.1998	1.50%	4
Skandia Baring Global Select	-0.31	-14.38	-10.62	28.55	32.28		-4.10	8.73	5.75		15.10.2001	1.50%	4
Skandia BlackRock GF Global Dynamic Equity	2.90						-0.60				27.06.2008	1.50%	4
Skandia Fidelity Global Focus	2.03	-10.48	-15.22	2.43	17.90	-22.67	7.67	0.80	3.35	-3.61	06.05.1998	1.50%	4
Skandia SEB Gyllenberg Global Equity Multimanager	2.26	-7.83	-19.24	-7.44	3.16	-17.15	18.31	-2.54	0.62	-2.65	24.10.1996	0.55%***	4
Skandia Ålandsbanken Global Value	5.88	-8.98	-17.14	-2.79	12.50	-21.74	-37.93	-0.94	2.38	-3.44	14.06.1999	1.92%	4
OSAKERAHASTOT POHJOIS-AMERIKA													
Skandia Baring North American	7.59						4.90				16.04.2008	1.25%	4
Skandia Fidelity American	7.04	-6.43	-19.74	-12.47	-6.95		0.40	-4.34	-1.43		01.10.2002	1.50%	4
Skandia Gartmore US Smaller Companies	9.14	-2.75	-24.22	-15.37	-3.42		-15.20	-5.41	-0.69		15.10.2001	1.50%	4
Skandia JPM America Equity	7.62	-4.12	-20.77	-14.54	-8.98	-36.80	-1.78	-5.10	-1.86	-6.35	15.04.1997	1.50%	4
OSAKERAHASTOT POHJOISMAAT													
Skandia Carnegie Nordic Markets	1.55	-10.60	-16.72	11.04			50.90	3.55			04.05.2004	1.60%	4
Skandia Odin Norden	1.15	-13.49	-27.86	4.19	136.06	131.64	157.25	1.38	18.74	12.75	15.04.1997	2.00%	4
OSAKERAHASTOT SUOMI													
Skandia FIM Fenno	1.40	-18.36	-30.13	13.42			44.50	4.29			04.05.2004	1.60%	4
Skandia Odin Finland	-1.02	-18.77	-31.84	16.77	108.37		181.30	5.30	15.82		15.10.2001	2.00%	4
Skandia OP-Suomi Pienyhtiot	-2.88	-17.12	-31.25				-5.60				12.06.2006	2.00%	4
Skandia OP-Suomi Arvo	3.77	-11.89	-29.97	-2.27	55.43	102.39	91.56	-0.76	9.22	10.60	01.05.2001	1.60%	4
Skandia SEB Gyllenberg Finlandia	2.05	-13.12	-21.16	22.21	94.72	130.83	264.09	6.91	14.26	12.69	24.10.1996	1.30%	4
OSAKERAHASTOT TEKNOLOGIA													
Skandia AXA Framlington Global Technology	6.77	0.58	-21.40				-13.30				22.05.2006	1.50%	5
Skandia Fidelity Funds Global Technology	7.94	-1.24	-20.27	-4.80	-12.50	-36.79	-71.70	-1.63	-2.64	-6.34	02.05.2000	1.50%	5
Skandia Henderson Global Technology	8.12	-0.09	-16.96	1.49	-0.91	-34.34	-35.08	0.49	-0.18	-5.83	24.03.1999	1.50%	5
Skandia JPM Europe Technology	4.66	-1.03	-18.30	8.36	32.42	-10.73	-59.93	2.71	5.78	-1.61	16.10.2000	1.50%	5
YHDISTELMÄRAHASTOT EURO													
Skandia OP- Tuotto	1.22	-5.31					-9.10				04.12.2007	1.80%	3
Skandia SEB Gyllenberg European Optimum	1.42	-10.36	-18.45				-21.30				16.04.2007	1.30%	3
Skandia Ålandsbanken Europe Active Portfolio	2.12	-6.40	-13.33	6.02	34.90	8.90	-2.56	1.97	6.17	1.23	14.06.1999	1.92%	4
YHDISTELMÄRAHASTOT MAAILMA													
Skandia FIM Forte	-1.51	-15.50	-20.40	21.50	87.38	101.54	202.68	6.71	13.38	10.53	29.12.1998	2.10%	4
YHDISTELMÄRAHASTOT SUOMI													
Skandia SEB Gyllenberg Optimum	1.92	-7.20	-10.17	13.54	50.11	49.44	136.86	4.32	8.46	5.91	18.10.1995	1.30%	3

Lähde: Skandia Life, kehitys ostohinnoin euroissa, bruttotulo uudelleensijoitettuna. Sijoitussidonnaisten vakuutusten arvo ei ole taattu, sillä rahasto-osuuksien arvot voivat sekä nousta että laskea, ja vakuutuksenottajalla on riski vakuutussäästöjen menettämisestä. Rahastojen aikaisempi kehitys ei kuvaa sijoitusten kehitystä tulevaisuudessa. Mikäli rahastoilla on muita kuin euromääräisiä sijoituksia, valuuttakurssien muutokset vaikuttavat rahaston arvonnekehitykseen. Jos perustana oleva rahasto on noteerattu muussa kuin euroon sidotussa valuutassa, valuuttakurssien muutokset vaikuttavat Skandia-rahaston arvoon verrattuna perustana olevaan rahastoon.

Kokonaistuotto = Tuotto, joka kertyy sijoitukselle kyseisen ajanjakson aikana.

Keskimääräinen vuosituotto = Rahaston vuosituottojen keskiarvo kyseisenä ajanjaksona.

* Vuotuinen hallinnointikulu = Ulkopuolisten rahastonhoitajien perimä vuotuinen hallinnointikulu Skandia-rahaston perustana olevasta rahastosta tai rahastoista. Rahastojen hoidosta aiheutuvat ulkopuolisten rahastonhoitajien hallinnointikulut sisältyvät rahasto-osuuksien hintaan. Ulkopuolisten rahastonhoitajien perimä hallinnointikulun määrä voi muuttua. Ulkopuolisten rahastonhoitajien perimä hallinnointikulun lisäksi Skandia perii 1 %:n vuotuisen hallinnointikulun, joka myös sisältyy rahasto-osuuden hintaan. Skandia Investment Management -kategorian rahastot voivat koostua useammasta perustana olevasta rahastosta, joiden hallinnointikuluista Skandia laskee painotetun keskiarvon.

** Skandia SEB Gyllenberg Global Equity Multimanager-rahasto muodostuu useammasta perustana olevasta rahastosta, joiden hallinnointikuluista peritään painotettu keskiarvo "Vuotuinen hallinnointikulu"-sarakeessa mainitun kulun lisäksi.

Riskiluokitus 1 = Hyvin matala riski 2 = Matala riski 3 = Keskimääräinen riski 4 = Korkea riski 5 = Hyvin korkea riski

Rahastojen kehitystiedot ovat saatavilla myös Internetistä, www.skandia.fi

Skandia Life Assurance Company Limited - Suomen sivuliike, PL 1129, 00101 Helsinki, Bulevardi 2-4 A, 00120 Helsinki, Y-tunnus: 1025067-9

Skandia Life Assurance Company Limited -henkivakuutusyhtiö rekisteröity Iso-Britanniassa (rekisterinumero: 1363932)

Pääkonttori: Skandia House, Portland Terrace, Southampton SO14 7EJ, UK

www.skandia.fi